

Ajánlószevény helyett kauciót!

2009. október 1.

Az ajánlószevények rendszere fölött már rég eljárt az idő, minden szakmabeli számára világosak a cédulagyűjtéssel kapcsolatos aggályok. Ezért a Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet, a Méltányosság Politikaelemző Központ, a Political Capital Institute, a Progresszív Intézet és a Republikon Intézet támogatja az Országos Választási Bizottság (OVV) javaslatát, hogy az ajánlószevény-rendszer helyett vezessék be a kaució intézményét. A jelöltállítás reformjéért síkraszálló intézetek arra kéri a parlamenti pártokat, hogy minél előbb foglaljanak állást, mikor és milyen módon tervezik felszámolni a 2010-es választás tisztaságát is veszélyeztető helyzetet.

Az OVV állásfoglalása újra felhívta a figyelmet az ajánlószevény-rendszer tarthatatlanságára. A választási eljárásról szóló törvénynek „az ajánlással kapcsolatos adatok védelmére” vonatkozó paragrafusai alkalmatlanok arra, hogy elejét vegyék a pártok illegális adatbázis-építő gyakorlatának. Korábban az adatvédelmi biztos több ajánlásában is aggodalmának adott hangot amiatt, hogy a pártok kiemelten érzékeny személyes adatok birtokába juthatnak, sőt az Alkotmánybíróság már 1990-ben felvetette, hogy az adatvédelmi követelményeknek jobban megfelelő rendszerre volna szükség.

Hiába tiltja a törvény, hogy az ajánlószevényért pénzt ajánljon fel a gyűjtő szervezet, ez a kitétel is nehezen ellenőrizhető. Nem kizárható az sem, hogy a pártok aktivistái más politikai erő nevében gyűjtenek ajánlásokat, illetve hogy az üresen vagy részben kitöltve átvett ajánlószevényre más pártnak és jelöltnek az adatai kerülnek fel, mint amelyet az ajánló állampolgár támogatni kívánt. Azt is lehetetlen ellenőrizni, hogy az érvénytelen ajánlásokat az adott párt aktivistái gyűjtötték vagy éppen valamelyik ellenfelük szándékos provokációja révén került a párthoz, ami adott esetben azt is eredményezheti, hogy egy olyan jelölt marad kellő számú érvényes ajánlás nélkül, aki egyébként tökéletesen betartotta a cédulagyűjtésre vonatkozó szabályokat.

A kaució – tehát egy meghatározott összeg letétbe helyezése az indulás feltételeként – alkalmas arra, hogy kiszűrje a teljesen komolytalan jelölteket, ám a jelenleginél jóval tisztább helyzetet teremtene: a személyes adatok kezelésének hiányában megszűnnének az adatvédelmi aggályok és más visszaélésre sem lenne mód. A kaució intézménye – a sokat hangoztatott aggállyal szemben – a pártok számára nem drágítaná, hanem éppen hogy olcsóbbá, tervezhetőbbé és átláthatóbbá tenné a jelöltállítását. A kaució mértéke és visszatérítésének részletei függvényében minden bizonnyal nőne a jelöltek és pártlisták száma, ami egyszersmind visszafordíthatná a politikai paletta szűkülésének folyamatát.

Medián
Közvélemény-
és Piackutató
Intézet

Méltányosság
Politikaelemző
Központ

Political Capital
Institute

Progresszív
Intézet

Republikon
Intézet